

AGENTURA PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
REGIONAL DEVELOPMENT AGENCY OSTRAVA

Průzkum potřeb firem z hlediska přepravy z Mezinárodního letiště Leoše Janáčka Ostrava

Zpracovala Agentura pro regionální rozvoj, a. s.

ÚNOR 2016

Obchodní společnost
založená Moravskoslezským krajem

OBSAH

Úvod	4
1. Manažerské shrnutí	5
2. Popis současného stavu využití Mezinárodního letiště L. Janáčka Ostrava	8
2.1 Základní informace o letišti.....	8
2.2 Služby na letišti	8
2.3 Přehled destinací	9
2.4 Vývoj počtu cestujících.....	9
2.5 Komparace počtu cestujících u konkurenčních letišť	11
2.6 Shrnutí	13
3. Vyhodnocení existujících informačních zdrojů	13
3.1 Průzkum potřeb investorů provedený Magistrátem města Ostravy	13
3.2 Podklady od Moravskoslezského automobilového klastru.....	13
3.3 Veřejná zakázka „Výběr leteckého dopravce pro poskytnutí pravidelné letecké dopravy z letiště Leoše Janáčka Ostrava do Amsterdamu a Helsinek“	14
3.4 Letiště Leoše Janáčka Ostrava, kolejové napojení (studie proveditelnosti).....	14
3.5 Rozhovory se zástupci cestovních kanceláří a agentur prodávajících letenky ..	15
3.6 Shrnutí	15
4. Postup a metodika zpracování průzkumu	17
4.1 Metodika zpracování	17
4.2 Výběrový soubor	18
4.3 Harmonogram realizace průzkumu	18
4.4 Sběr dat	19
5. Vyhodnocení výsledků průzkumu	21
5.1 Struktura respondentů dle počtu zaměstnanců	21
5.2 Skladba respondentů dle oboru činnosti	21
5.3 Třídění respondentů dle sídla firmy	22
5.4 Využití letecké dopravy	23
5.5 Výběr letecké společnosti	25
5.6 Preference výběru letiště	26
5.7 Doplnující informace získané z rozhovorů.....	30
5.8 Shrnutí	31
6. Doporučení pro Moravskoslezský kraj	32
6.1 Návrh pro výběr destinace	32
6.2 Návrh marketingové komunikace	34
6.3 Doporučení na rozšíření studie	34
6.4 Shrnutí	35

7. Seznam tabulek a obrázků	36
7.1 Seznam tabulek	36
7.2 Seznam obrázků	36
8. Seznam zkratk	37
9. Použité informační zdroje	38
10. Přílohy	39

Úvod

Letiště Leoše Janáčka v Ostravě (dále LLJO) je jedním z klíčových letišť na území České republiky. Představuje moderní technicky vybavené letiště, které by mohlo při využívání jeho potenciálu vytvářet vstupní bránu do daného regionu. I přes neustálou modernizaci letiště i přilehlých odbavovacích prostor však zůstává potenciál letiště nevyužitý. Hlavní příčinou je nedostatečná nabídka nabízených destinací, kterou by mohla využít převážně firemní klientela, ale i turisté v rámci krátkých poznávacích cest, např. tzv. Euro víkendů.

Z tohoto důvodu se vlastník letiště Moravskoslezský kraj rozhodl nechat provést hlubší průzkum potřeb významných tuzemských a zahraničních firem působících v Moravskoslezském kraji. Cílem průzkumu bylo zjistit, které destinace včetně přestupních letišť jsou pro respondenty prioritní, která letiště a lety pro své účely využívají, případně jaké alternativní způsoby přepravy volí. V rámci průzkumu byly rovněž zjišťovány bariéry, které brání ve využívání Letiště Ostrava a také budoucí potřeby respondentů v oblasti letecké přepravy. Pro zpracování byla vybrána Agentura pro regionální rozvoj, a.s.

V první části studie je krátce charakterizováno LLJO a stručně zhodnocen vývoj počtu odbavených cestujících, který má v posledních letech mírně vzrůstající tendenci.

Před začátkem vlastního průzkumu bylo získáno maximum již existujících informačních zdrojů, týkajících se dané problematiky. Tyto zdroje sloužily jako podklad pro komparaci s výsledky získanými z primárního průzkumu a také pro účely zmapování současné situace.

Ve druhé části studie bylo na základě definované metodiky provedeno vyhodnocení získaných dat. V rámci průzkumu byl kladen důraz na co nejdůkladnější zjištění zkušeností jednotlivých firem s využíváním letecké dopravy a také na zjištění jejich potřeb v této oblasti v horizontu následujících dvou až tří let. Pro zpracování průzkumu byla použita primární data z dotazníkového šetření, které bylo provedeno a zpracováno v období 11/2015 – 02/2016. Dotazování vybraných firem bylo realizováno formou přímých rozhovorů se zástupci firem. Dále byly využity již existující sekundární informační zdroje.

Součástí zpracovaných výsledků průzkumu jsou i doporučení pro rozvoj letiště z hlediska rozšíření destinací, četnosti spojení a časů odletů a příletů.

1. Manažerské shrnutí

Cílem tohoto průzkumu bylo zjistit, které destinace, včetně přestupních letišť jsou pro respondenty prioritní, která letiště a lety pro své účely využívají, případně jaké alternativní způsoby přepravy volí. Toto shrnutí obsahuje výsledky průzkumu mezi firmami včetně zjištění, která byla cílem průzkumu, dále výběr z doplňujících informací, zjištěných u firem a také stručný přehled doporučení, která ze studie vyplývají pro Moravskoslezský kraj jako vlastníka letiště. Detailně jsou pak tyto informace rozvedeny v jednotlivých kapitolách studie.

Souhrnně lze výsledky průzkumu shrnout následovně:

- Do šetření se zapojilo celkem 58 firem z celkového počtu 63 oslovených společností.
- Ze získaných dat vyplývá, že u 40 % oslovených firem využívá leteckou dopravu pravidelně 21 a více zaměstnanců firem.
- Většina firem měsíčně uskuteční jednu až pět cest letadlem (myšleno cesta tam a zpět).
- Převážná většina firem v letech 2016 – 2017 neočekává navýšení počtu služebních cest letecky; případný mírný nárůst je spojen především s plánovaným rozšiřováním výroby a zaváděním nových technologií v tomto období.
- Za hlavní důvody, proč zaměstnanci využívají leteckou společnost, dotazovaní uvedli návštěvu mateřské společnosti, dalších poboček společnosti a také práce u klientů. V případě korejských firem jsou početně významné i pravidelné cesty manažerů jejich rodinných příslušníků do Koreje.
- Většina firem již neupřednostňuje pouze klasické letecké společnosti, ale na typu letecké společnosti jim nezáleží, tedy využívají i tzv. nízkonákladové společnosti (uvedlo 59 % firem).
- Při volbě místa odletu je pro firmy rozhodující především nabídka přímých letů do požadovaných destinací, případně letů na významná přestupní letiště (tzv. huby). Dalším kritériem je dopravní dostupnost uvedených letišť. V případě, že letiště splňují dané požadavky, jsou firmami výrazně upřednostňovány. Uvedená kritéria nejlépe splňují letiště v Katovicích, ve Vídni a také v Praze.
- Letiště v Ostravě je respondenty ve většině případů využíváno pro let do Prahy, kde přestoupí na let do finální destinace. Z nabízených destinací 24 % respondentů uvedlo, že využívá spoj Ostrava - Londýn a pouze 10 % užívá pravidelný let Ostrava – Praha - Düsseldorf.
- Mezi prioritní destinace, kam pravidelně firmy létají, byly uváděny Německo, Velká Británie a Francie, z mimoevropských je to Čína, Jižní Korea, USA. Z přestupních hubů to jsou především Frankfurt nad Mohanem, Vídeň a Praha.
- Helsinky, Amsterdam, Vídeň, Frankfurt jsou prioritními destinacemi pro přímé lety z Letiště Ostrava.

- Jako alternativu za lety, které firmy v nabídce letiště postrádají, volí firmy buď let z jiného letiště – Vídeň, Katowice, Krakov, Praha, případně také přepravu automobily. To platí hlavně pro destinace v Německu.
- Z provedených šetření vyplývá, že konkurenčně významná jsou zejména polská letiště v Katovicích a Krakově, a pro mezikontinentální lety pak letiště Vídeň.

Vybrané doplňující informace získané z provedených rozhovorů ve firmách:

- V rozhovorech s manažery nizozemských a belgických společností zazněl záměr si do budoucna společně pořídit (nebo pronajmout) vlastní dopravní letadlo pro jejich pravidelné cesty. Řada nizozemských manažerů a majitelů firem létá na víkend domů. To je podpůrný argument pro zřízení linky do Amsterdamu, ale také například do Bruselu.
- Respondenti vyjádřili i stížností na linku do Düsseldorfu – často nutno v Praze přestupovat, efekt přímé linky se tak ztrácí.¹
- V rozhovorech se často vedla debata ohledně leteckého spojení mezi Ostravou a Vídní. Většina respondentů uváděla, že tuto linku pravidelně využívala pro přestup do cílové destinace, přestože je Vídeň relativně blízko i pro dopravu autem.
- V jedné z firem nedaleko za hranicemi Moravskoslezského kraje používá leteckou dopravu každý rok cca 1 000 zaměstnanců firmy, hlavně na montáže po celém světě, kupují cca 100 letenek měsíčně. V roce 2015 vynaložili na nákup letenek více než 10 miliónů korun. Létají výhradně z Vídně z důvodu široké nabídky přímých letů skoro všude tam, kam potřebují – získat takového klienta by pro Letiště Ostrava mohlo být lukrativní.
- Firmy by ocenily vyšší frekvenci letů společnosti Ryanair do Londýna.
- Firmy si stěžovaly na časté rušení odletů z důvodu špatného počasí.²
- Někteří respondenti by doporučili i to, aby kraj jednal s cestovními kancelářemi, aby měly v nabídce více zájezdů s odletem z Ostravy. Poptávka po těchto zájezdech stoupá, ale cestovní kanceláře mají tendenci soustředit odlety na letiště v Praze a zájezdů s odletem z Ostravy ubývá.
- Korejští manažeři a jejich rodinní příslušníci si stěžují na problém s odbavováním většího množství zavazadel (když letí domů do Koreje) na letišti v Ostravě. Pravděpodobným důvodem je nasazování menšího letadla (ATR) na linku do Prahy.

¹ Vedení Letiště Ostrava uvedlo, že z celkového počtu letů na lince Ostrava-Düsseldorf byl požadován přestup v Praze pouze v 7 % případů.

² Vedení Letiště Ostrava uvedlo, že v roce 2015 bylo u pravidelných letů zrušeno z celkového počtu pouze 2 % odletů, a to z důvodu špatných povětrnostních podmínek.

Hlavní doporučení pro kraj:

1. Jako vhodné destinace pro zavedení pravidelných zahraničních linek se jeví Vídeň, Frankfurt nad Mohanem, Amsterdam a Helsinky.
2. Po zavedení nové linky je důležité informovat potenciální zákazníky a realizovat marketingovou kampaň, která bude komplexně informovat o možnostech cestování z letiště a o jeho dalších výhodách, včetně například existence železničního napojení. Kampaň by měla být zaměřena také na obyvatele kraje jako uživatele Letiště Ostrava tak, aby letiště bylo vnímáno jako integrální součást dopravní infrastruktury kraje, která je určena všem, nejen zákazníkům z řad business klientely.
3. Do průzkumu byly převážně zapojeny firmy z Moravskoslezského kraje, cca 10 % tvořily firmy mimo tento kraj. Pro hlubší analýzu zákaznického segmentu by bylo vhodné provést dotazníkový průzkum na Slovensku (Žilinský kraj) a případně zapojit i více firem ze sousedících krajů tzn. Olomouckého a Zlínského kraje.
4. V případě rozšíření studie by bylo vhodné se zaměřit i na turistický segment, který nevyužívá pouze charterové lety pro návštěvu zahraničních destinací.

2. Popis současného stavu využití Mezinárodního letiště L. Janáčka Ostrava

2.1 Základní informace o letišti

Vlastníkem letiště Leoše Janáčka je od 1. 7. 2004 na základě zákona č. 166/2004 Sb. Moravskoslezský kraj. Letiště se nachází mezi obcemi Mošnov, Albrechtický a Petřvald. Letiště bylo vybudováno v roce 1959 s dominantním využitím jako vojenské letiště. Vzdálenost mezi letištem a krajským městem Ostravou je cca 25 km (počítáno do centra města). Dopravní dostupnost této lokality je velmi dobrá, a to jak silniční, tak nově i železniční dopravou. Autem se z Ostravy lze dostat za 30 min. Železniční dopravu na úseku Bohumín – Ostrava – Studénka - Mošnov, Ostrava Airport zajišťují České dráhy. Vlákem z Bohumína se na letiště zákazník dostane za 48 min. Autobusová doprava z Ostravy do Mošnova je provozována pravidelnou linkou soukromé společnosti Arriva Morava, a.s., délka jízdy je 30 min. Na letišti zastavuje i řada autobusových linek, spojujících Ostravu s Novým Jičínem, Kopřivnicí a dalšími městy a obcemi.

Letiště Leoše Janáčka je největším regionálním letištem v ČR a představuje velmi důležitý dopravní uzel. Díky své jedinečné přistávací dráze o délce 3,5 km a šířce 63 m je schopno přijmout i největší letouny světa. Zajišťuje pravidelný, nepravidelný, vnitrostátní i mezinárodní provoz a je vybaveno novou, moderní odbavovací halou, která je schopna odbavit ročně až milion cestujících. Letiště prošlo modernizací přiblížovacího systému, který umožňuje letounům přistávat a startovat i při nízké dohlednosti.

2.2 Služby na letišti

Tak jako většina mezinárodních letišť poskytuje také Letiště Leoše Janáčka komplexní služby pro své zákazníky. Vyjma základního produktu, jímž je v tomto případě odbavení a realizace letu, může letiště svým zákazníkům nabídnout také komfort před odletem. Letiště se snaží poskytnout svým cestujícím maximální pohodlí. Tento požadavek vedl k otevření Business salonku, který je určen cestujícím vyšších tříd a držitelům věrnostních karet. Služeb salonku mohou za poplatek využít také cestující s letenkami do ekonomické třídy.

Parkování

Letiště nabízí tři typy parkovacích ploch. Parkoviště P1 je umístěno u hlavní odbavovací haly a slouží pro krátkodobé parkování. Cestujícím je zde k dispozici 104 parkovacích míst. Dalším parkováním je parkoviště P3, který je určen pro dlouhodobé stání. Toto parkoviště se nachází cca 3 minuty chůze od odbavovací haly a disponuje kapacitou 120 parkovacích míst. Parkoviště P4 nabízí možnost krátkodobého parkování za výhodnou cenu.

Aerotaxi / Aerokluby

Letiště poskytuje také služby Aerotaxi, které jsou organizovány společnostmi Aeroklub Ostrava, Let's Fly, Queen AIR, a Icarus Aviation Group. Zázemí letiště je vhodné také pro pořádání vyhlídkových letů, které jsou organizovány společností ELMONTEX AIR.

2.3 Přehled destinací

Z letiště Ostrava jsou leteckými společnostmi provozovány pravidelné a nepravidelné (charterové) lety. Z letiště LLJO se lze dostat na 30 zahraničních letišť v rámci Evropy a čtyř letišť na africkém kontinentu. Převážná většina realizovaných letů má nepravidelný charakter a jedná se o lety sezónní, organizované pro potřeby charterové dopravy.

- **Pravidelné lety** - jsou realizovány na základě předem dohodnutých a vyhlášených letových řádů. Tento druh dopravy je provozován jak klasickými, tak nízkonákladovými přepravci. Pravidelné lety, které jsou z letiště operovány, jsou v současné době čtyři, a to lety do Prahy, Velké Británie (Londýn Stansted), Německa (Düsseldorf) a Francie (Paříž Charles De Gaulle). Linka Ostrava - Paříž létá pouze sezónně³.
- **Nepravidelné (turistické) lety** – jsou většinou komerční lety, které jsou odbavovány v letní sezóně, a jsou nepravidelného typu. Turistickými lety lze vycestovat do 11 zemí, ve kterých je obsluhováno celkem 33 letišť. Jedná se o tyto země: Španělsko, Tunisko, Itálie, Chorvatsko, Černá Hora, Řecko, Bulharsko, Turecko, Albánie, Kypr a Egypt.
- **Lety provozované soukromými firmami** – letiště také slouží pro odbavování letů firemních letadel společností, působících v kraji, jako například BROSE CZECH nebo Vítkovice, a.s. V rámci významných sportovních a kulturních událostí (mistrovství světa v hokeji, Zlatá tretra, koncerty zahraničních interpretů) jsou na letišti odbavovány i další mimořádné lety.

2.4 Vývoj počtu cestujících

Pro sledování vývoje počtu cestujících a pohybů letadel na Letišti Ostrava byla použita časová řada za období 2007 – 2015. Data byla získána z internetového portálu letiště. Na základě získaných dat můžeme konstatovat, že mezi léty 2008 – 2011 docházelo k poklesu počtu cestujících. Největší pokles byl zaznamenán mezi léty 2008 – 2009. V roce 2012 byl zaregistrován nárůst počtu cestujících oproti předchozímu roku 2011, a to o 9,5 %. Celkový počet odbavených cestujících za rok 2012 byl 288 393, z toho 52 % bylo odbaveno na charterových letech. V dalších letech byl zaznamenán pokles ještě v roce 2013, kdy došlo k úbytku počtu cestujících na charterových letech o 43 %. V roce 2014 byl již zachycen nárůst počtu cestujících a to o 15 % oproti předchozímu období. Na základě údajů za rok

³ Let na trase Ostrava – Paříž (Charles De Gaulle) bude v roce 2016 provozován od 21. dubna do 31. října.

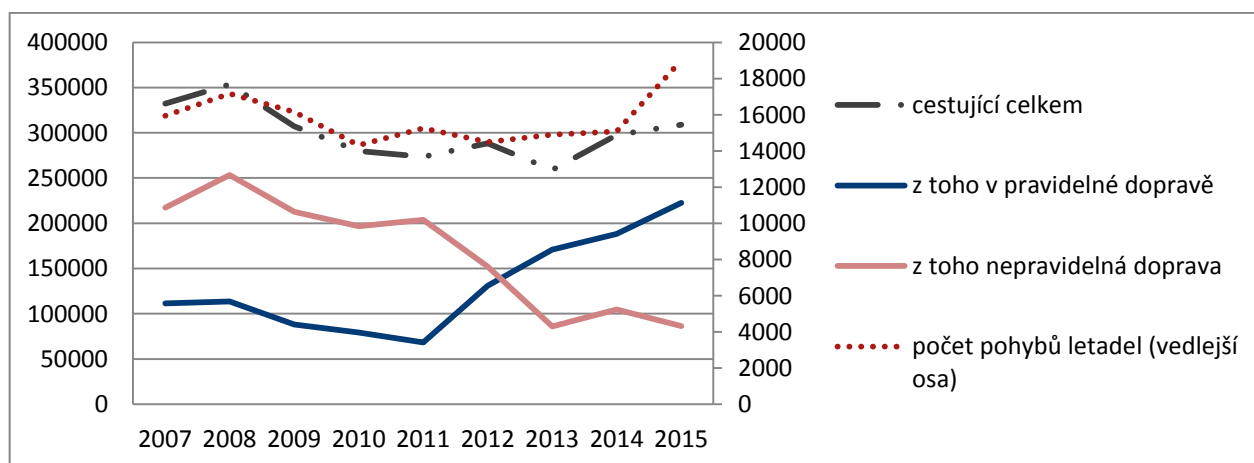
2015 letiště vykázalo zvýšení počtu odbavených cestujících oproti roku 2014 o 3,7 %. Počty cestujících a pohybů letadel za sledované období 2007 – 2015 dokládá tabulka č. 2.1.

Tab. 2.1 Vývoj počtu cestujících a pohybů letadel v letech 2007-2015 na letišti Ostrava

Rok	Počet pohybů letadel	Počet odbavených cestujících		
		Celkem	Pravidelná doprava	Charterová přeprava
2007	15 944	332 266	111 537	217 097
2008	17 167	353 373	113 687	253 301
2009	16 152	307 130	88 101	212 475
2010	14 319	279 973	79 218	196 598
2011	15 243	273 573	68 098	203 789
2012	14 485	288 393	130 724	152 017
2013	14 891	259 167	170 773	85 826
2014	15 069	297 691	188 290	104 642
2015	19 002	308 933	222 659	86 274
Celkem	142 272	2 700 499	950 428	1 425 745

Zdroj: <http://www.airport-ostrava.cz/>

Obrázek 2.1 Provozní výkony letiště za období 2007-2015

Zdroj: <http://www.airport-ostrava.cz/>

2.5 Komparace počtu cestujících u konkurenčních letišť

Největšími přímými konkurenty Letiště Ostrava jsou letiště ve Vídni, v Polsku (Krakov, Katovice) na území ČR pak Letiště Praha. V menší míře jsou to pak Letiště Brno Tuřany a Bratislava.

Mezinárodní letiště Katovice Pyrzowice a Krakov Balice - jsou dvě mezinárodní letiště v sousedním Polsku, která v současné době patří mezi hlavní konkurenty Letiště Ostrava, zejména co se týká přímých letů do evropských destinací. Tato letiště jsou od krajského města Ostravy vzdálena 116 km (Letiště Katowice), resp. 168 km (Letiště Krakov). Dopravní dostupnost je na obě letiště výborná, zvláště díky existenci dálnice. Dojezdová vzdálenost na Letiště Katovice je 1 hodina. Na Letiště Krakov se z Ostravy autem zákazník dostane do dvou hodin. Na tato letiště se z ČR dá dopravit i autobusovou dopravou.

Letiště Katovice provozuje celkem 32 linek do 14 destinací. Nejvíce letů zabezpečuje nízkonákladová letecká společnost Wizzair. Mezi další operátory patří Germanwings, Ryanair a Lufthansa. Letiště v roce 2014 odbavilo 2,7 mil. cestujících a 29 tis. letů. Letiště Katovice cíleně usiluje o zákazníky z ČR, o čemž svědčí například česká verze jeho internetových stránek a další způsoby poskytování informací v českém jazyce.

Letiště Krakov provozuje celkem 43 linek do 15 destinací. Nejvíce linek provozuje letecká společnost Ryanair, a to 22, ostatní provozuje dalších 11 leteckých společností. Letiště v Krakově je větší než letiště v Katovicích, provozní výsledky z roku 2014 hovoří o více než 3,8 milionu přepravených cestujících a téměř 33 tis. pohybů letadel.

Mezinárodní letiště ve Vídni je dalším významným konkurentem Letiště Ostrava. Kromě husté sítě letů do evropských destinací slouží i jako místo odletu do mnoha destinací po celém světě. Toto nejrušnější a největší rakouské letiště je umístěno 18 km od centra Vídně a cca 300 km od Ostravy. Dopravní dostupnost je velmi dobrá, dojezdová vzdálenost 3 a půl hodiny. Za rok 2014 bylo na tomto letišti odbaveno 22,4 mil. cestujících, z toho bylo 15,8 mil. tuzemských a 6,5 mil. zahraničních. Vzhledem k velikosti a šíři nabízených služeb není zcela relevantní srovnávat ostravské letiště s letištem takového významu.

Letiště Václava Havla Praha – je nejvýznamnější letiště v České republice. Za rok 2011 získalo ocenění Eagle Award od asociace IATA za nejvíce se rozvíjející letiště světa. Ročně toto letiště odbaví přes 11 miliónů cestujících. Ti mají v průběhu roku k dispozici nabídku kolem 50 leteckých společností, spojujících Prahu přímou linkou se zhruba 130 destinacemi po celém světě. Operuje zde i 5 pravidelných cargo dopravců a další desítky společností pak zajišťují charterovou přepravu.⁴ Dopravní dostupnost na letiště automobilovou a autobusovou dopravou je velmi dobrá. Na letiště jezdí pravidelná autobusová linka z hlavního pražského vlakového nádraží, která zaveze zákazníky přímo k odbavovacím terminálům.

⁴ <http://www.prg.aero/cs/o-letisti-praha/o-letisti-praha/>

Letiště Brno Tuřany – je mezinárodní letiště, které ročně odbaví průměrně 480 tis. cestujících a 32 tis. pohybů letadel. Provozuje čtyři pravidelné a 24 charterových linek. Letecké společnosti, které operují dané lety, jsou Ryanair, Wizzair, BMI regional, Lufthansa, Travel service a Smartwings. Dopravní dostupnost brněnského letiště z Moravskoslezského kraje je velmi dobrá a vzdálenost letiště od krajského města Ostravy je cca 165 km. Silniční dostupnost je zde velmi dobrá, letiště se nachází v blízkosti dálnic D1 a D2.

Mezinárodní letiště M. R. Štefánika v Bratislavě je hlavní slovenské letiště, které je umístěno 9 km od Bratislavy a cca 300 km od Ostravy. Ročně toto největší slovenské letiště odbaví více než 1,3 milionu cestujících, ovšem od roku 2008 dochází k poklesu počtu cestujících. Mezi léty 2008-2014 byl pokles o 878 tis. cestujících, pravděpodobným důvodem je malý počet nabízených destinací a velmi blízká vzdálenost letiště ve Vídni. Bratislavské letiště je dobře dopravně dostupné. Svým charakterem však neposkytuje svým zákazníkům příliš velké množství služeb a proto je méně významným konkurentem než polská letiště či letiště ve Vídni a v Praze.

Tab. 2.2 Srovnání provozních charakteristik letišť za rok 2014

Letiště	Počet odbavených cestujících	Počet odbavených letadel	Počet nabízených destinací*	Vzdálenost od Ostravy v km	Dojezdová vzdálenost z Ostravy v min.
Letiště Ostrava, a.s.	297 691	15 069	37	23	26
Letiště Praha, a.s.	11 149 926	125 437	141	393	240
Letiště Brno, a.s.	486 134	32 216	29	165	95
Letiště Vídeň	22 483 158	N/A	177	300	205
Letiště Katovice	2 695 732	28 771	73	116	60
Letiště Krakov	3 817 792	35 560	71	168	120
Letiště Bratislava	1 355 625	N/A	60	280	173

Zdroj: webové portály letišť, * včetně charterových letů

2.6 Shrnutí

- Letiště Ostrava nabízí v pravidelných linkách čtyři destinace a v charterových linkách dalších 37 destinací.
- Výkony Letiště Ostrava se od roku 2014 zvyšují. V loňském roce 2015 bylo na letišti odbaveno 308 933 cestujících, což je nárůst oproti předchozímu roku o 3,7 %.
- Mezi největšími konkurenty letiště jsou letiště Katowice, Krakov, Vídeň a Praha. Všechna konkurenční letiště jsou dobře dopravně dostupná a nabízejí velké množství linek, a to jak klasických, tak nízkonákladových společností.
- Nejbližší konkurenční letiště v Katovicích aktivně usiluje o získání zákazníků z ČR, především z Moravskoslezského kraje.

3. Vyhodnocení existujících informačních zdrojů

Pro podrobnější zmapování dané problematiky a pro komparaci výsledků z primárního dotazníkového šetření byly získány tzv. sekundární informace ze zdrojů, které se již danou problematikou zabývaly. Materiály poskytly Statutární město Ostrava, Moravskoslezský automobilový klastr a Moravskoslezský kraj. Moravskoslezským krajem byla zapůjčena příloha k žádosti o dotaci projektu „Letiště Leoše Janáčka Ostrava, kolejové napojení“, předložená do ROP a dále příloha a zadávací dokumentace pro veřejnou zakázku „Výběr leteckého dopravce pro poskytování pravidelné letecké dopravy z letiště Leoše Janáčka Ostrava do Amsterdamu a Helsinek“. Jako další informační zdroj byly získány informace od cestovních kanceláří a agentur zabývajících se prodejem letek. Vyhodnocení informací z uvedených informačních zdrojů je uvedeno v následujících podkapitolách.

3.1 Průzkum potřeb investorů provedený Magistrátem města Ostravy

Zastupitelé statutárního města Ostrava nechali provést v roce 2013 průzkum mezi investory působící v Moravskoslezském kraji. Cílem bylo zjistit preference linek a odletových/příletových časů na Letiště Ostrava. Z oslovených 32 společností se do šetření zapojilo celkem 19 firem. Ze získaných výsledků bylo dosaženo tohoto hlavního závěru - firmy v kraji by přivítaly zřízení leteckých linek **Ostrava - Vídeň**, dále pak **Ostrava - Frankfurt**. Z průzkumu příletových a odletových časů vyplynulo, že odlety by měly být v brzkých ranních a přílety v pozdějších večerních hodinách.

3.2 Podklady od Moravskoslezského automobilového klastru

Moravskoslezský automobilový klastr provedl také v roce 2013 vlastní průzkum mezi vybranými společnostmi v Moravskoslezském kraji. Ze šetření vyplynula tato zjištění:

- Firmy požadují častější napojení na lety na / z Letiště Václava Havla Praha.
- Firmy požadují zavedení přímých letů do těchto destinací: Frankfurt nad Mohanem, Birmingham ev. Londýn (Ryanair létal v nevhodnou dobu), Düsseldorf/Kolín nad Rýnem, Amsterdam, Stuttgart, Goteborg, Miláno - Bergamo, výhledově Moskva. Firmy nepreferují klasické letecké společnosti, využívají i společnosti nízkonákladové.
- Firmy preferují odlety těchto přímých letů z Ostravy v neděli a ve středu odpoledne až večer a přílety (návrat) ve středu a v pátek.

3.3 Veřejná zakázka „Výběr leteckého dopravce pro poskytnutí pravidelné letecké dopravy z letiště Leoše Janáčka Ostrava do Amsterdamu a Helsinek“

Moravskoslezský kraj chce podpořit zahraniční investice v daném regionu a jako primární potřebu vidí v zajištění kvalitní mezinárodní letecké dostupnosti. Z tohoto důvodu byla v průběhu roku 2015 zpracována a v roce 2016 bude předložena ke konzultaci Generálnímu ředitelství pro mobilitu a dopravu („DG MOVE“)⁵ veřejná zakázka „Výběr leteckého dopravce pro poskytnutí pravidelné letecké dopravy z letiště Leoše Janáčka Ostrava (dále LLJO) do Amsterdamu a Helsinek“. Zadávací dokumentace vychází z podkladů, získaných od Letiště Ostrava, a.s. To od roku 2013 provádí dotazníková šetření, jejichž cílem je zjistit požadované destinace od cestujících, využívajících dané letiště. Respondenti v rámci požadovaných destinací navrhli destinace Amsterdam a Helsinky. Představitelé kraje zvolili za nejvhodnější variantu zřídit přímé letecké linky mezi LLJO a letištěm v regionu Helsinky a letištěm v Amsterdamu, které je navíc i významným mezinárodním dopravním uzlem. V kraji působí celá řada investorů sídlících ve Finsku a Nizozemsku, kteří zde působí prostřednictvím svých dceřiných společností. Jedná se např. o tyto firmy: Tieto Czech s.r.o., Advanced World Transport a.s., BONATRANS GROUP, a.s., Huisman konstrukce, s.r.o., Kone, a.s., Akzo Nobel Coatings CZ, a.s., Cirex CZ s.r.o., CTP Invest, spol. s.r.o., Green Gas DPB, a.s., Wavin Ekoplastik, s.r.o. Tyto linky nelze provozovat bez závazku veřejné služby, proto se vedení kraje rozhodlo na čtyři roky tyto let podporovat z rozpočtu Moravskoslezského kraje. Celková částka je stanovena na čtyři roky ve výši 600 mil. Kč (z toho linka Ostrava-Helsinky 244 mil. Kč a linka Ostrava-Amsterdam 356 mil. Kč).

3.4 Letiště Leoše Janáčka Ostrava, kolejové napojení (studie proveditelnosti)

Pro zkvalitnění dopravního napojení letiště a zvýšení konkurenceschopnosti na trhu letecké dopravy vznikl projekt „Letiště Leoše Janáčka Ostrava, kolejové napojení“, tento projekt byl realizován v letech 2013-2015 a byl spolufinancovaný z Operačního programu

⁵ „DG MOVE“ - do jeho gesce spadá aplikace nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1008/2008, o společných pravidlech pro provozování leteckých služeb ve Společenství.

Regionálního operačního programu NUTS II Moravskoslezsko, Prioritní osa 1 - Regionální infrastruktura a dostupnost, Oblast podpory 1.2 - Rozvoj a dostupnost Letiště Ostrava. Železniční doprava je významná nejen pro napojení letiště, ale také pro podniky v obchodně podnikatelském areálu SOM a v průmyslové zóně Mošnov. Železniční napojení prozatím slouží pro osobní dopravu, ale v budoucnu bude moci být využíváno i pro nákladní dopravu. Pro tyto účely je připravován projekt Multimodálního logistického centra s plánovanou plochou více než 90 ha, která bude obsahovat letecký cargo terminál, železniční kontejnerový terminál, cross - dock haly, skladové a průmyslové haly. Napojení multimodálního centra na stávající trať k letišti je technicky připraveno.

3.5 Rozhovory se zástupci cestovních kancelářích a agentur prodávajících letenky

V rámci vlastního průzkumu byly provedeny strukturované rozhovory se zástupci cestovních kancelářích agentur, které zabezpečují prodej letenek. Do tohoto průzkumu byly osloveny a zapojeny celkem čtyři agentury, se kterými byl proveden rozhovor. Jeho cílem bylo zjistit, kolik letenek firemní klientele měsíčně prodávají, do jakých destinací, jaké je výchozí letiště pro odlet a přílet, jakou destinaci by firmy uvítaly v nabídce Letiště Ostrava a další informace o nákupním chování jejich klientů. Z rozhovorů vyplynulo, že agentury prodávají firmám v Moravskoslezském kraji měsíčně cca 200 - 400 letenek. Firmy si u agentur objednávají převážně letenky od klasických leteckých společností. Jako výchozí letiště volí nejčastěji Vídeň, Prahu a Katovice. Letiště Ostrava je využíváno minimálně převážně z těchto důvodů: nedostatečná frekvence letů, neexistence vhodné linky (neexistence přímé linky), vysoká cena letenky, špatná návaznost na další lety. Z tzv. „airline hubů“, firmy nejčastěji používají Amsterdam a Frankfurt nad Mohanem. Nejžádanější destinací pro přímý let z Ostravy je podle zástupců agentur Vídeň.

3.6 Shrnutí

- Magistrát města Ostravy zjistil v roce 2013 v rámci vlastního průzkumu, zaměřeného na potřeby významných investorů v Moravskoslezském kraji, že většina zapojených firem má největší zájem o zavedení leteckých linek Ostrava – Vídeň a Ostrava – Frankfurt nad Mohanem.
- Moravskoslezský automobilový klastr v rámci svého průzkumu v roce 2013 zjistil, že firmy požadují větší frekvenci letů mezi Ostravou a Prahou a zavedení přímých letů do těchto destinací: Frankfurt nad Mohanem, Birmingham, Kolín nad Rýnem, Amsterdam, Stuttgart, Göteborg, Milano – Bergamo.
- Z materiálů poskytnutých Moravskoslezským krajem vyplývá, že kraj připravil podklady pro veřejnou zakázku, jejímž cílem je vybrat provozovatele leteckých linek Ostrava - Amsterdam a Ostrava - Helsinky. Tyto linky by byly po dobu čtyř let financovány krajem v režimu veřejné služby. Předpokládaná celková částka,

kteřá bude potřebná pro provozování těchto linek, je ve výši 600 mil. Kč a bude hrazena z rozpočtu kraje.

- Ze strukturovaných rozhovorů se zástupci cestovních kancelářů a agentur prodávajících letenky vyplynulo, že nejžádanější destinací, která by měla být z Ostravy dostupná přímým letem, je Vídeň. Z „airline hubů“, které firmy nejčastěji používají, je to Amsterdam a Frankfurt nad Mohanem.

4. Postup a metodika zpracování průzkumu

4.1 Metodika zpracování

Jednalo se o provedení průzkumu mezi představiteli firem a institucí v Moravskoslezském kraji, které pro své obchodní cesty a cesty svých klientů a obchodních partnerů využívají leteckou dopravu. Cílem průzkumu bylo zjistit, které destinace včetně přestupních letišť jsou pro respondenty prioritní, která letiště a lety pro své účely využívají, případně jaké alternativní způsoby přepravy volí. V rámci průzkumu byly zjišťovány bariéry, které brání ve využívání Letiště Ostrava a také budoucí potřeby respondentů v oblasti letecké přepravy. Součástí zpracovaných výsledků průzkumu jsou i doporučení pro rozvoj letiště z hlediska rozšíření destinací, četnosti spojení a časů odletů a příletů. Průzkum byl proveden prostřednictvím strukturovaných rozhovorů, a to v českém a v anglickém jazyce.

Realizace průzkumu proběhla v následujících krocích:

1. Přípravné práce
  - Ustavení realizačního týmu (včetně zástupce zadavatele)
  - Upřesnění metodiky průzkumu
2. Identifikace a shromáždění stávajících informačních zdrojů k danému tématu
3. Příprava zjišťování potřeb zástupců firem a institucí
  - Příprava otázek pro řízený rozhovor
  - Výběr respondentů
  - Projednání struktury rozhovorů a seznamu respondentů se zadavatelem
4. Provedení průzkumu (Provedení strukturovaných rozhovorů s představiteli minimálně 50 firem - působících v Moravskoslezském kraji, a to firem se zahraničními i českými vlastníky, a dále tří firem ze Zlínského a tří z Olomouckého kraje)
  - Proškolení tazatelů
  - Organizace rozhovorů
  - Provedení rozhovorů
  - Zpracování výstupů rozhovorů pro další práci
  - Projednání dalšího postupu se zadavatelem
5. Zpracování dat (výstupy průzkumu a dalších informačních zdrojů)

6. Vypracování studie včetně doporučení, prezentace výstupů zadavateli. Studie je zpracována v následující struktuře:

- Manažerské shrnutí
- Popis současného stavu využití Mezinárodního letiště L. Janáčka Ostravě
- Postup a metodika zpracování průzkumu
- Vyhodnocení existujících informačních zdrojů
- Vyhodnocení výsledků průzkumu
- Doporučení pro Moravskoslezský kraj
- Přílohy

4.2 Výběrový soubor

Výběrový soubor činil 63 firem vybraných tak, aby z předmětu jejich činnosti, z vlastnické struktury a z teritoriálního rozmístění zákazníků vyplývala pravděpodobnost, že využívají leteckou dopravu. Při výběru firem k oslovení byl kladen důraz na to, aby se jednalo o firmy se zahraničními vlastníky (typově zahraniční investoři) a také o firmy, které vzhledem ke svému významně exportnímu zaměření mají řadu klientů a obchodních partnerů v zahraničí. Byl kladen důraz i na to, aby byly zastoupeny firmy z celého území kraje. Dále byly zvoleny tři firmy ze Zlínského a tři z Olomouckého kraje, aby bylo možno zjistit, zda i firmy mimo MS kraj využívají anebo by do budoucna využily Letiště Ostrava. Všem vybraným firmám a institucím byl zaslán dopis hejtmána Moravskoslezského kraje se žádostí o zapojení do daného průzkumu. Následně byly firmy osloveny pracovníky Agentury pro regionální rozvoj, která provedla průzkum a vyhotovila tuto studii.

4.3 Harmonogram realizace průzkumu

Zpracování studie proběhlo v období od listopadu 2015 do února 2016. Činnosti, které byly realizovány, jsou zobrazeny v tabulce 4.1.

Tab. 4.1 Časový harmonogram realizace průzkumu

Činnosti/měsíc	Listopad 2015	Prosinec 2015	Leden 2016	Únor 2016
Přípravné práce (ustavení realizačního týmu, upřesnění metodiky průzkumu)	x			
Identifikace a shromáždění stávajících informačních zdrojů k danému tématu	x			
Příprava zjišťování potřeb zástupců firem a institucí	x			
Provedení průzkumu	x	x	x	
Zpracování dat			x	
Vypracování studie včetně doporučení, prezentace výstupů zadavateli				x

4.4 Sběr dat

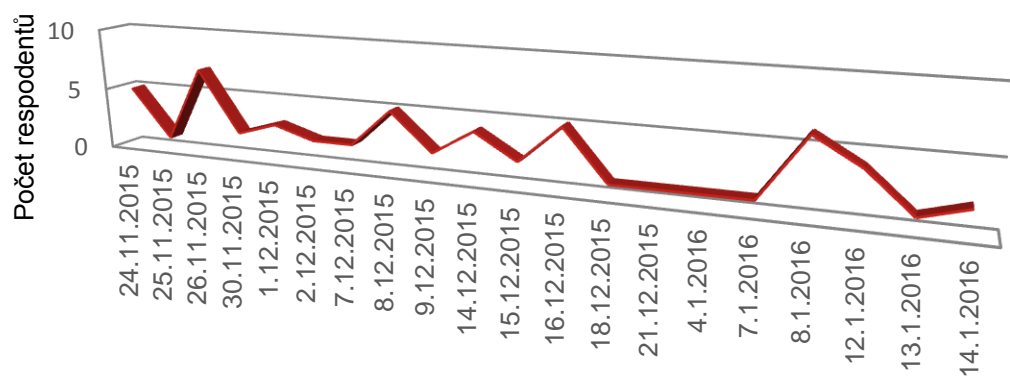
Pro získání primárních informací byla vybrána metoda dotazníkového šetření formou osobních strukturovaných rozhovorů se zástupci zvolených firem, neboť u klasického dotazníkového šetření se na základě zkušeností dala očekávat velmi malá návratnost dotazníků a tím i minimální relevance zjištěných informací. Pro získání potřebných informací byl připraven strukturovaný dotazníkový formulář v českém a anglickém jazyce, který obsahoval 14 otázek (viz Přílohy č. 1 a 2). V dotazníku byly zvoleny uzavřené otázky (s možností výběru z nabídky konkrétních položek) a polo uzavřené otázky, které kromě výběru odpovědi z nabídky umožňovaly doplnění v položce „uveďte jaké (jiné)“. Tyto otázky byly doplněny otázkami otevřenými, které poskytly respondentům příležitost volně se vyjádřit a upřesnit odpovědi na předchozí uzavřené (polo uzavřené) otázky.

Dotazník obsahoval sekci otázek, týkající se současného využití letecké dopravy při chodu firmy a prognóz budoucího zájmu o využívání letecké dopravy. Další sekce otázek byla zaměřena na zkoumání důležitosti základních požadavků při výběru letiště. Následně firmy uváděly, proč jsou nespokojeny se službami ostravského letiště. Poslední dotaz směřoval k zjištění, jaké destinace by firmy uvítaly v nabídce Letiště Ostrava.

Proškolení tazatelé měli schůzky s kompetentními osobami, které mají tuto problematiku v dané společnosti na starost, jednalo se především o generální ředitele společností, obchodní a provozní ředitele a manažery pro zahraniční obchod, PR manažery. Po uskutečnění rozhovoru byla získaná data přenesena do dotazníkového formuláře aplikace Google Dokumenty – Formulář, kde byla převedena do elektronické podoby. Analýza a vyhodnocení výsledků bylo provedeno za pomoci programu MS Excel. Veškeré výstupy, které jsou součástí této studie, byly provedeny v tomto počítačovém programu.

Firmy, které byly osloveny, projevily velikou ochotu se zapojit do daného šetření, z čehož lze usuzovat, že je tato problematika pro ně důležitá. Z celkového počtu oslovených firem se zapojilo 92 %. Jak už bylo výše zmíněno, rozhovory byly vedeny s managementem společnosti, případně s kompetentní osobou, která má danou agendu na starost. V následujícím grafu je zachycen časový průběh schůzek s respondenty.

Obrázek 4.1 Statistika počtu respondentů v jednotlivých měsících

5. Vyhodnocení výsledků průzkumu

V rámci průzkumu byla patrná snaha co nejpodrobněji zachytit názory a potřeby jednotlivých firem v oblasti využívání letecké dopravy. Jak již bylo výše zmíněno, průzkum byl prováděn převážně u firem, které aktivně působí v rámci Moravskoslezského kraje, aby bylo možné detailně prozkoumat spádovou oblast ostravského letiště. 6 firem pak má sídlo mimo Moravskoslezský kraj. Primární průzkum byl proveden v období od listopadu 2015 do ledna 2016. Do šetření se zapojilo celkem 58 firem z celkového počtu 63 oslovených tuzemských a zahraničních společností. Oslovené firmy lze pomocí základních otázek diferencovat do 3 různých kategorií. Respondenti byli tříděni dle velikosti firmy (počet zaměstnanců), oboru činnosti a sídla firmy.

5.1 Struktura respondentů dle počtu zaměstnanců

Respondenti byli roztrženi v kategorii dle velikosti firmy v závislosti na počtu zaměstnaných pracovníků. Celkově bylo vytvořeno 5 kategorií, z nichž 2 jsou zastoupeny téměř ve stejném poměru cca 9 %. Jednalo se o firmy o velikosti do 50 zaměstnanců a do 100 zaměstnanců. V kategoriích firem 100 - 499 zaměstnanců (28 %), 500 – 1000 (26 %) a nad 1 000 (29 %); těchto firem se průzkumu účastnilo nejvíce, což v procentuálním vyjádření znamenalo cca 83 % podíl. Tento poměr je dán preferencí výběru velkých společností do daného průzkumu - v této velikostní kategorii se přirozeně nejvíce vyskytují firmy, u kterých se dá předpokládat, že používají leteckou dopravu – zahraniční investoři, případně firmy, které významnou část své produkce směřují na export. Celkové rozložení firem dle velikosti zobrazuje tabulka 5.1.

Tab. 5.1 Struktura respondentů dle počtu zaměstnanců

Počet zaměstnanců	počet	% podíl
0- 50	5	9
do 100	5	9
100 - 499	16	28
501 - 1 000	15	26
nad 1 000	17	29

5.2 Skladba respondentů dle oboru činnosti

Největší zastoupení respondentů roztrženiých dle oborů činnosti měly průmyslové podniky, z automobilového průmyslu 36 % firem a ze strojírenského průmyslu 24 %. Tyto sektory hrají v oborové struktuře kraje dominantní roli a jsou v nich nejvíce zastoupeny firmy se zahraniční majetkovou účastí (zahraniční investoři). Zbýlých 40 % tvoří obory, které mají v ekonomice MSK zastoupení do 5 %, přehled oborů je uveden v následující tabulce.

Tab. 5.2 Podíl respondentů dle odvětví

Třídění firem dle oboru	počet	% podíl
Automobilový průmysl	21	36
Doprava logistika	2	3
Dřevařský průmysl	1	2
Elektrotechnický průmysl	3	5
Energetický průmysl	1	2
Hornictví a důlní zařízení	1	2
Hutnický průmysl	2	3
Chemický průmysl	1	2
ICT	3	5
Potravinářský	1	2
Pryžová a plastová výroba	2	3
Strojírenský průmysl	14	24
Textilní průmysl	1	2
Zdravotnický a farmaceutický průmysl	3	5
Ostatní	2	3

5.3 Třídění respondentů dle sídla firmy

Posledním znakem, podle kterého jsme rozčlenili strukturu respondentů zapojených do průzkumu, bylo sídlo oslovené společnosti dle okresu, ve kterém působí. Moravskoslezský kraj má 6 okresů - Bruntál, Frýdek Místek, Karviná, Nový Jičín, Opava a Ostrava. Logicky jsou nejvíce zastoupeny firmy z okresu Ostrava - 25 % a Nový Jičín - 27 %, což vyplývá ze skutečnosti, že v těchto okresech je největší koncentrace průmyslových podniků v kraji a jsou zde také lokalizovány hlavní průmyslové zóny kraje. Naopak nejméně byl při průzkumu zastoupen okres Bruntál, ze kterého se zúčastnily pouze 2 firmy (4 %). Přesné zastoupení jednotlivých okresů na průzkumu ukazuje tabulka 5.3.

Tab. 5.3 Podíl respondentů dle sídla firmy

Třídění dle sídla firmy	počet	% podíl
Bruntál	2	4
Frýdek Místek	9	17
Karviná	9	17
Nový Jičín	14	27
Opava	5	10
Ostrava	13	25
Olomoucký kraj	3	-
Zlínský kraj	3	-

5.4 Využití letecké dopravy

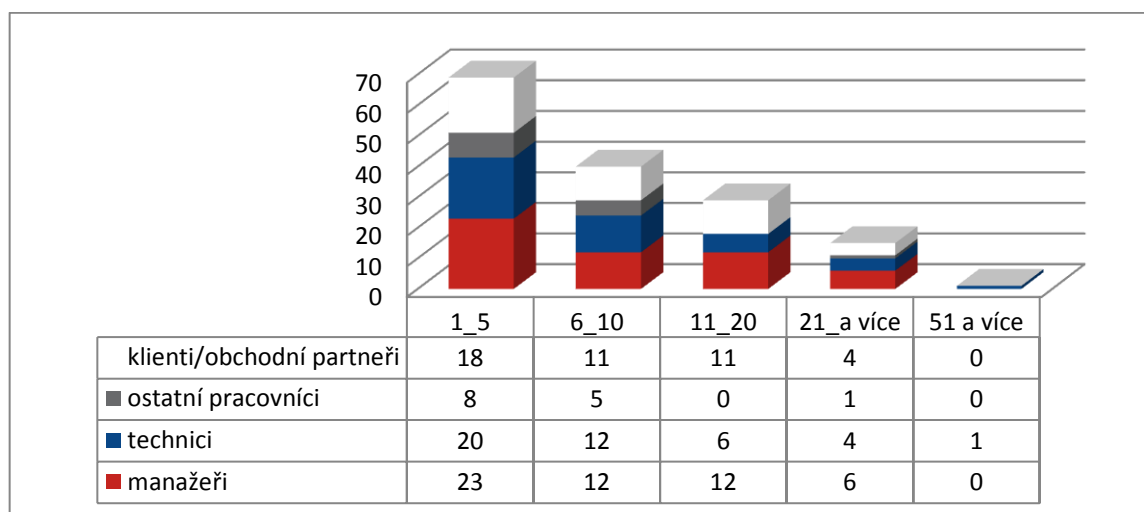
První část průzkumu byla zaměřena na průzkum využívání letecké dopravy při podnikatelské činnosti. Z analýzy dat vyplynulo, že ve 40 % firem používá alespoň jednou ročně leteckou dopravu 21 a více zaměstnanců. Kompletní počty uvádí tab. 5.4.

Tab. 5.4 Kolik zaměstnanců z Vaší společnosti využívá leteckou dopravu

Počet zaměstnanců využívající leteckou dopravu	Absolutní počet	% podíl
0	3	5%
1 - 5	11	19%
6 - 10	6	10%
11 - 20	15	26%
21 a více	23	40%

Další otázka se zaměřila na to, kolik v průměru uskuteční zaměstnanci firmy cest za měsíc dle pracovní pozice, kterou ve firmě vykonávají. Kromě zaměstnanců bylo zjišťováno i to, kolik cest uskuteční jejich obchodní partneři/klienti do České republiky. Ze získaných údajů vyplývá, že pouze v jedné společnosti uskuteční její zaměstnanci na pozici technik 51 a více cest za měsíc. Ostatní dotazovaní nejčastěji uváděli, že jejich zaměstnanci s ohledem na pozici provádí 1 – 5 cest za měsíc. Obdobná situace byla i u obchodních partnerů a klientů, kteří navštíví firmy v MSK. Bližší informace jsou uvedeny v obrázku 5.1.

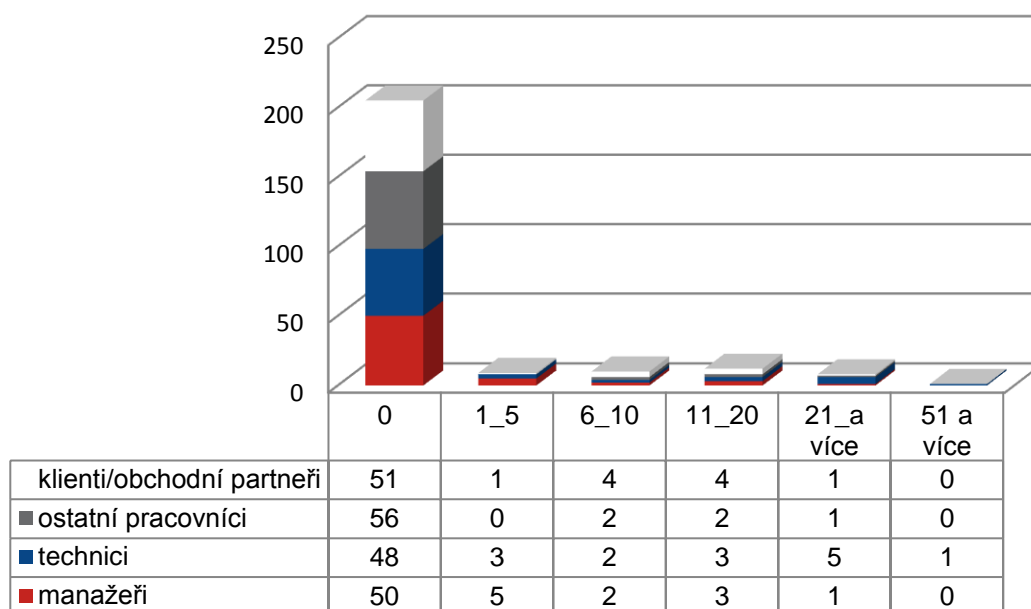
Obrázek 5.1 Počet uskutečněných cest za jeden měsíc

Následující otázka se zaměřila na očekávaný vývoj frekvence cest v období 2016 - 2017. Firmy u všech pozic, včetně klientů/obchodních partnerů firmy, neočekávají navýšení počtu

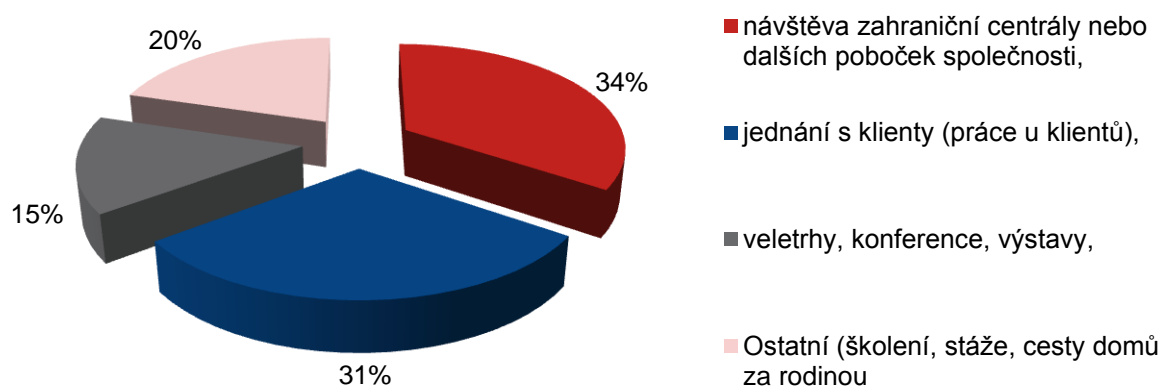
cest. Pouze jedna firma uvedla, že předpokládá nárůst o 20 %, přičemž už v roce 2015 měla počet cest za měsíc v rozmezí 51 a více. Pouze 5 firem uvedlo, že očekává nárůst počtu cest na pozici manažer.

Obrázek 5.2 Očekávání navýšení počtu cest za měsíc v období 2016-2017

Na otázku „Jaký je důvod, proč zaměstnanci využívají leteckou společnost“, uvedlo 34 % z dotazovaných jako důvod návštěvu zahraniční centrály nebo dalších poboček společnosti. Jako druhý nejčastější důvod bylo uváděno jednání s klienty (práce u klientů) - uvedlo 30 % respondentů. Veletrhy, konference a výstavy uvedlo pouze 15 % dotazovaných. Z jiných důvodů byly uváděny např. školení, semináře, cesty domů za rodinou nebo schůzky s dodavateli.

Obrázek 5.3 Důvody využívání letecké dopravy

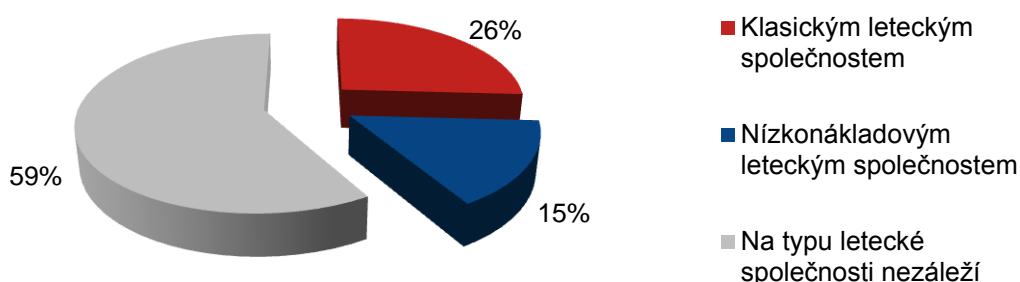

5.5 Výběr letecké společnosti

V současné době společnosti upřednostňují při výběru letu do požadované destinace především časy odletů a místo odletu. Upřednostnění určité letecké společnosti je pro většinu firem druhořadou záležitostí. V minulosti manažeři firem preferovali pro služební cesty pouze klasické letecké společnosti typu ČSA, Lufthansa, KLM apod. Z průzkumu vyplynulo, že v současné době již tento trend pominul, protože 59 % uvedlo, že na typu letecké společnosti jim nezáleží. Pouze klasické společnosti využívá 26 % dotazovaných a 15 % preferuje pouze nízkonákladové společnosti. U některých firem jsou z cenových důvodů upřednostňovány nízkonákladové společnosti, ale jak někteří respondenti uvedli, v současné době se cenové rozdíly i rozdíly v kvalitě a rozsahu poskytovaných služeb mezi klasickými a nízkonákladovými společnostmi stírají.

Obrázek 5.4 Dáváte přednost klasickým nebo nízkonákladovým leteckým společnostem?

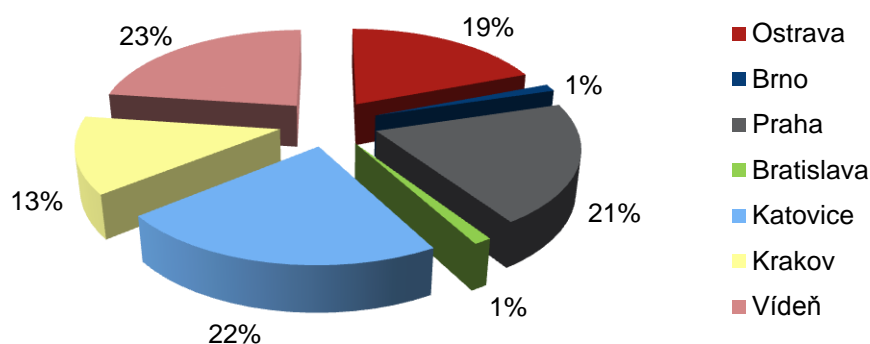
Společnosti, které nevyužívají nízkonákladové lety, uváděly jako nejčastější důvody pro to tak je tyto:

- u klasických společností využívají věrnostní program,
- komplikované odbavení zavazadel,
- nemožnost koupit letenky na celou cestu,
- nemožnost storna zakoupené letenky,
- riziko zmeškání návazného letu bez kompenzace,
- pohodlnost zaměstnanců,
- nutnost přestupů a flexibilita při vyřizování jiných spojení,
- nedostatečný komfort v letadle, garance služeb,
- partnerská smlouva s ČSA.

5.6 Preference výběru letiště

Další část průzkumu mapovala priority a preference v oblasti výběru letiště, na které jednotlivé firmy směřují své požadavky. Vzhledem ke geografické poloze Moravskoslezského kraje byla v průzkumu velice často zmiňována letiště v Polsku a Rakousku. Z průzkumu vyplynulo, že poptávka firem nejčastěji směřuje na letiště Vídeň, na které se prioritně vydává téměř 23 % dotázaných. Na druhém místě se umístilo polské letiště v Katovicích s 22 %. Letiště V. Havla v Praze preferuje 21 % a dále letiště L. Janáčka v Ostravě označilo 19 %, což je vzhledem k dostupnosti letiště málo. Důvody, proč není letiště firmami využíváno, jsou uvedeny v textu níže. V současné době firmy začaly využívat pro odlet i druhé blízké polské letiště, Krakov Balice. Minimálně je firmami využíváno mezinárodní letiště Brno Tuřany (1 %) a letiště v Bratislavě (uvedlo 1 %). Rekapitulaci podílů jednotlivých odpovědí znázorňuje obrázek 5.5.

Obrázek 5.5 Jaké letiště nejčastěji používáte pro odlet?

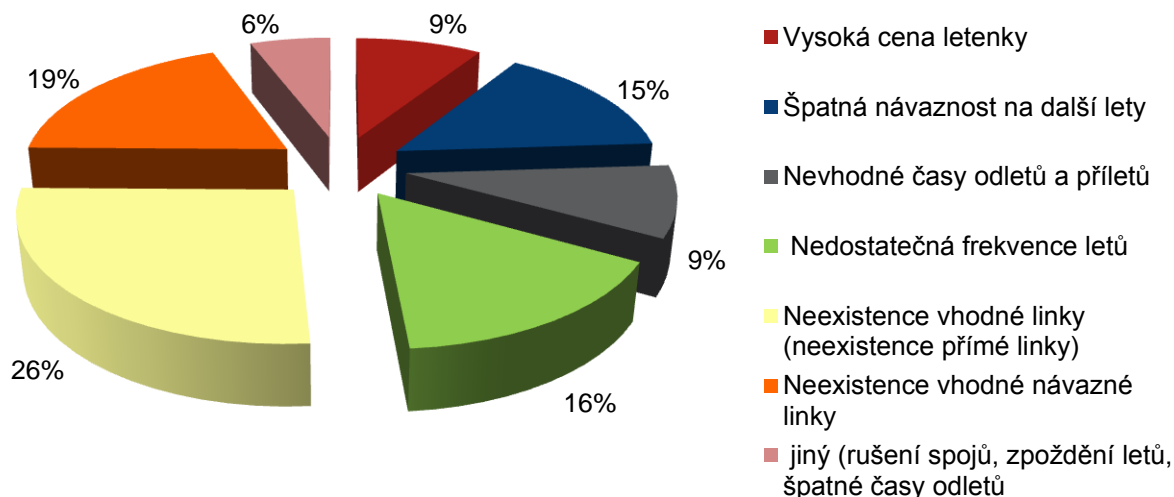
Jako důvody, které vedou k preferenci určitého letiště, jsou nejčastěji uváděny nabídka zahraničních spojů, především přímých spojení do preferovaných destinací, dopravní dostupnost a návaznost na další lety. Firmy přikládají váhu i ceně letenky, nejedná se však o rozhodující kritérium. Také výběr letecké společnosti a nabídka služeb na letišti jsou pro firmy spíše druhořadými faktory. Letiště Ostrava je pro firmy zajímavá dopravní dostupností. Zde se jedná hlavně o jihokorejské společnosti, které využívají ostravské letiště pro let do Prahy na přípoj do Soulu. Letiště v Praze a ve Vídni jsou pro firmy zajímavé atraktivní nabídkou zahraničních spojů, dopravní dostupností a návazností na další spoje. Letiště v Polsku se za posledních několik let stala významnými konkurenty pro Letiště Ostrava, protože nabízejí řadu evropských destinací za příznivé ceny a obě jsou dobře dopravně dostupná. Bližší specifikace důvodů je uvedena v následující tabulce.

Tab. 5.5 Jaké jsou důvody, proč firmy preferují zvolená letiště

Důvody volby letiště	Ostrava	Brno	Praha	Bratislava	Katovice	Krakov	Vídeň
dopravní dostupnost	31	2	27	2	33	20	29
nabídka zahraničních spojů	4	2	33	3	37	26	37
výběr letecké společnosti	0	0	11	0	10	5	12
doba odletu/příletu	1	0	12	0	13	7	9
návaznost na další spoje	16	0	21	0	11	6	20
cena letenky	3	1	12	1	23	14	10
nabídka služeb	0	0	4	0	3	2	2

Respondenti, kteří uvedli, že nevyužívají Letiště Ostrava nebo pouze výjimečně, jako hlavní důvody uvedli, že letiště nenabízí vhodnou linku (26 %), neexistenci vhodné návazné linky (19 %), nedostatečnou frekvenci letů (16 %), špatnou návaznost na další lety (15 %). Mezi dalšími důvody byly uváděny např. tyto: časy odletů a příletů, rušení spojů, zpoždění letů, vysoká cena letenky.

Obrázek 5.6 Proč nevyužíváte letiště v Ostravě?

Za způsob, jakým se zaměstnanci firem dopravují z/na letiště, je nejčastěji uváděna doprava firemními vozidly, případně taxíky, a to jak na letiště v Ostravě, tak na ostatní uváděná letiště. Pro dopravu na letiště v Praze firmy využívají také železniční dopravu. Na letiště ve Vídni a v Polsku se dopravují firemními auty. Obchodní partneři a klienti, kteří

přijíždějí navštívit firmy v regionu, si také půjčují auta na letištích (uvedlo 7 respondentů). V následující tabulce jsou blíže uvedeny počty jednotlivých způsobů dopravy.

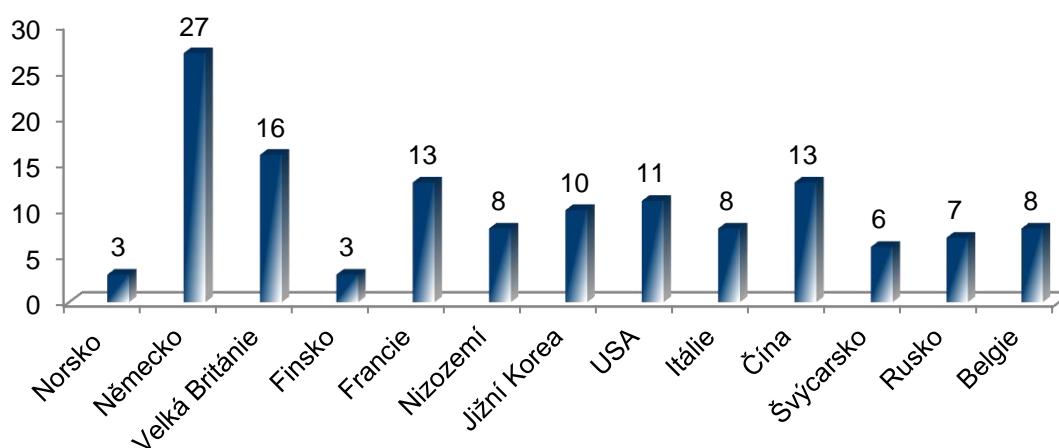
Tab. 5.6 Způsob dopravy z a na letiště používáte

Způsob dopravy	Ostrava	Ostatní letiště
vlakové spojení	1	27
taxi	22	24
vlastní vozidla	12	12
firemní vozidla	29	43
autobusové spojení	0	0
jiný způsob (vypůjčení vozidla, pěšky)	3	7

Pro rozšíření nabídky letiště je důležité vědět, do kterých destinací firmy nejčastěji směřují své cesty. Oslovené firmy využívají leteckou dopravu nejčastěji k letům do evropských destinací. Nejčastěji navštěvovanou zemí je Německo (Frankfurt nad Mohanem – 9 firem, Mnichov - 7, Dortmund - 4, Düsseldorf - 7), na druhém místě se umístila Velká Británie a na třetí pozici Francie. Z mimoevropských destinací jsou nejvíce zastoupeny Čína (13), USA (11), Jižní Korea (10).

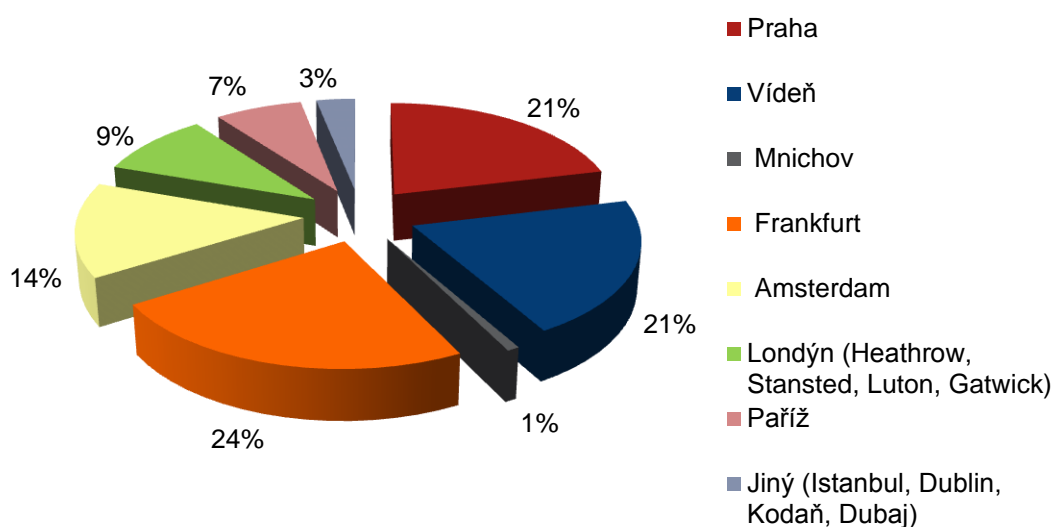
Na otázku, zda firmy očekávají navýšení počtů destinací v období 2016/2017 odpověděla většina, 39 dotazovaných zástupců firem, záporně.

Obrázek 5.7 Do jaké země zaměstnanci firem pravidelně létají

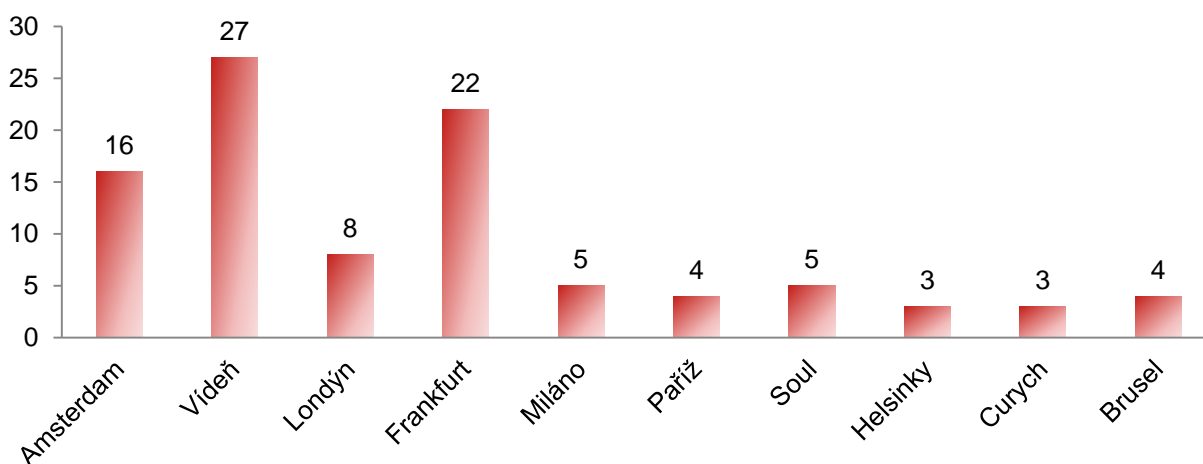
Vzhledem k tomu, že firmy velmi často létají mimo Evropu, byl další dotaz směřován k tomu jaké „airline huby“ používají nejčastěji pro přestup na let do finální destinace. Z uvedených odpovědí vyplývá, že nejvíce jsou využívány tyto huby: Frankfurt 24 %, Praha 21 %, Vídeň 21 % a Amsterdam 14 %. Ostatní jsou využívány méně či jen výjimečně.

Obrázek 5.8 Jaké „airline huby“ používají firmy nejčastěji pro přestup

Poslední otázka se týkala pouze letiště Ostrava - jakou destinaci včetně hubu by firmy uvítaly, aby byla v nabídce tohoto letiště. Největší zájem je o tyto destinace: Vídeň, Frankfurt nad Mohanem a Amsterdam (viz obr. 5.9). Podnětná informace zazněla k letišti Helsinky. Vzhledem ke složité bezpečnostní situaci na Ukrajině a také na Blízkém a Středním východě vyvstává potřeba alternativních bezpečných letových zón, pro které jsou jako ideální odletová letiště považována ta v Severní Evropě. To znamená, že i letiště Helsinky začíná plnit roli přestupního hubu a bude čím dál více atraktivní pro klienty z Moravskoslezského kraje.

Obrázek 5.9 Jakou destinaci byste uvítali v nabídce Letiště Ostrava

5.7 Doplnující informace získané z rozhovorů

V rámci průzkumu respondenti uváděli i další doplňující informace, které sice nereagovaly na připravené dotazy, mohou však být podnětné a užitečné pro další diskuzi v rámci kraje o dalším směřování Letiště Ostrava.

- V řadě firem pro vyhledání leteckého spojení a pořízení letenek využívají specializované agentury.
- V rozhovorech s manažery nizozemských a belgických společností zazněl záměr si do budoucna společně pořídit (nebo pronajmout) vlastní dopravní letadlo pro jejich pravidelné cesty. Řada nizozemských manažerů a majitelů firem létá na víkend domů. To je podpůrný argument pro zřízení linky do Amsterdamu, ale také například Bruselu.
- V rozhovorech se často vedla debata ohledně leteckého spojení mezi Ostravou a Vídní. Většina respondentů uváděla, že tuto linku pravidelně využívala pro přestup do cílové destinace, přestože je Vídeň relativně blízko i pro dopravu autem.
- Stížnosti na linku do Düsseldorfu – často nutno v Praze přestupovat, efekt přímé linky se tak ztrácí.⁶
- V jedné z firem nedaleko za hranicemi Moravskoslezského kraje používá leteckou dopravu každý rok cca 1 000 zaměstnanců firmy, hlavně na montáže po celém světě, kupují cca 100 letenek měsíčně. V roce 2015 vynaložili na nákup letenek více než 10 miliónů korun. Létají výhradně z Vídně z důvodu široké nabídky přímých letů skoro všude tam, kam potřebují – získat takového klienta by pro Letiště Ostrava mohlo být lukrativní.
- Firmy by ocenily vyšší frekvenci letů společnosti Ryanair do Londýna.
- Někteří respondenti by doporučili i to, aby kraj jednal s cestovními kancelářemi, aby měly v nabídce více zájezdů s odletem z Ostravy. Poptávka po těchto zájezdech stoupá, ale cestovní kanceláře mají tendenci soustředit odlety na letiště v Praze a zájezdů s odletem z Ostravy ubývá.
- Firmy si stěžovaly na časté rušení odletů z důvodu špatného počasí.⁷
- Korejské společnosti preferují přímé lety. Do Soulu létají pouze z Prahy a upřednostňují lety operované korejskými leteckými společnostmi (Korean air). Pro lety po Evropě využívají polská letiště (Katovice, Krakov). Pro tyto účely využívají i nízkonákladové společnosti.
- Korejští manažeři a jejich rodinní příslušníci si stěžují na problém s odbavováním většího množství zavazadel (když letí domů do Koreje) na letišti v Ostravě. Pravděpodobným důvodem je nasazování menšího letadla (ATR) na linku do Prahy.
- Korejští manažeři, jejich rodinní příslušníci a také další zaměstnanci firem (za odměnu) hodně létají v prosinci - cesty na Vánoce, návštěva závodů v Koreji - desítky ma-

⁶ Vedení Letiště Ostrava uvedlo, že z celkového počtu letů na lince Ostrava-Düsseldorf byl požadován přestup v Praze pouze v 7 % případech.

⁷ Vedení Letiště Ostrava uvedlo, že v roce 2015 bylo u pravidelných letů zrušeno z celkového počtu pouze 2 % odletů a to z důvodu špatných povětrnostních podmínek.

nažerů, více než 100 rodinných příslušníků a desítky i řadových zaměstnanců firem. Často se pak létá na školení zaměstnanců v květnu až červnu.

- Korejští manažeři mají často rodiny v Praze, proto jezdí do Prahy vlakem, tam jedou za rodinou a teprve pak letí do Koreje (proto málo létají z Ostravy). Spolupráci s letištěm Ostrava si některé korejské firmy pochvalují - vedení některých firem létá firemními letadly.

5.8 Shrnutí

- Do šetření se zapojilo celkem 58 firem, což představuje 92 % oslovených. To svědčí o velkém zájmu firem o problematiku Letiště Ostrava.
- Ze získaných dat vyplývá, že u 40 % oslovených firem využívá leteckou dopravu alespoň jednou ročně 21 a více zaměstnanců. Z celkového počtu 23 firem uvedlo, že uskuteční 1 – 5 cest za měsíc.
- Většina firem neočekává navýšení počtu letů v letech 2016 - 2017.
- Dva hlavní důvody, proč firmy využívají leteckou dopravu, jsou návštěva mateřské společnosti a jejich dalších poboček a jednání s klienty/práce u klientů.
- Většina firem neupřednostňuje pouze klasické letecké společnosti, na typu společnosti, jim nezáleží (59 %). Firmy si zvykly využívat i nízkonákladové společnosti a to na cesty do evropských destinací, ale i do přestupních airline hubů.
- Dle sdělení řady respondentů i oslovených cestovních kanceláří se rozdíl v cenách letenek i v rozsahu poskytovaných služeb mezi klasickými a nízkonákladovými společnostmi dnes již stírají.
- Pro odlet firmy zpravidla využívají letiště, která nabízejí požadované destinace a jsou dobře dopravně dostupné. K největším konkurentům Letiště Ostrava patří dle míry uspokojování zmíněných požadavků letiště ve Vídni a polská letiště v Katovicích a v Krakově. Až na dalším místě se umístilo letiště v Praze.
- Cena letenek hraje při rozhodování většiny firem čím dál menší roli, prioritou je nabídka letů a vhodné odletové časy.
- Letiště Ostrava má sice výbornou dopravní dostupnost, nabízí kvalitní služby, ovšem firmy postrádají větší nabídku vhodných leteckých linek. To je hlavní důvod proč respondenti uváděli, že letiště nevyužívají.
- Mezi hlavní destinace, kam pravidelně firmy létají, byly uváděny Německo, Velká Británie a Francie, z mimoevropských je to Čína, Jižní Korea, USA. Z přestupních hubů to jsou Frankfurt, Vídeň a Praha.
- Firmy by v nabídce Letiště Ostrava nejvíce uvítaly přímé lety do Vídně (24 %), Frankfurtu nad Mohanem (20 %) a Amsterdamu (14 %).

6. Doporučení pro Moravskoslezský kraj

Cílem tohoto průzkumu bylo provést zhodnocení analýzy poptávky firem v Moravskoslezském kraji po letecké dopravě. Analýza dat získaných primárním průzkumem odhalila některé skutečnosti, které jsou pro další rozvoj ostravského letiště velmi důležité. Nastínila také způsoby chování respondentů Moravskoslezského kraje tak, aby je bylo možno podrobně analyzovat a ze získaných znalostí čerpat do budoucna.

Vyhodnocením dotazníkového šetření bylo zjištěno, že oslovené firmy jsou pravidelnými uživateli letecké dopravy a tím i potenciálními zákazníky Letiště Leoše Janáčka v Ostravě. Ve většině případů firmy poptávají leteckou dopravu, pro přepravu zaměstnanců v rámci služebních cest a vrcholového managementu. Nejvíce existujících zákazníků pochází z oblasti automobilového a strojírenského průmyslu. Skutečnost, že většina firem leteckou dopravu v minulosti využila, však není pro ostravské letiště příliš významná. Většina poptávky totiž byla obsloužena letišti ve Vídni, v Katovicích a v Praze. Bohužel musíme konstatovat, že odliv poptávky na letiště mimo Moravskoslezský kraj je významný.

Při výběru letiště ovlivňuje firmy především portfolio nabízených zahraničních letů a dopravní dostupnost. I přes výbornou dopravní dostupnost ostravského letiště jej firmy ve většině případů nevyužívají. Důvod přímo souvisí s nabídkou zahraničních letů, protože současná nabídka pravidelných letů je velice malá. Firmy požadují široký výběr zahraničních destinací a to jim aktuální portfolio Letiště Leoše Janáčka v Ostravě nabídnout nemůže.

6.1 Návrh pro výběr destinace

Při zpracování návrhu na novou destinaci je nutno brát v úvahu, že výběr nezávisí pouze na plánech letiště, ale odvíjí se od dohodnutých smluv s leteckými společnostmi, které musí být ochotny novou leteckou linku provozovat. Nelze srovnávat nabídkové portfolio ostravského letiště s velkými mezinárodními letišti, jakými jsou vídeňské či pražské letiště. Nabízí se však srovnání s typově velmi podobnými letišti v Katovicích či Krakově.

Aby mohlo být zavedení nové linky realizováno, je potřeba uzavřít smlouvu o spolupráci s leteckou společností, která bude schopná chod linky zabezpečit. Z důvodu cenové konkurenceschopnosti nově realizované linky by bylo vhodné zaměřit svou pozornost na nízkonákladové letecké společnosti, které jsou schopny provozovat lety za výhodné ceny.

Jak už bylo uvedeno v předchozí kapitole, mezi nejžádanější destinace patří Vídeň, Frankfurt a Amsterdam. Vzhledem k tomu, že Vídeň je dobře dopravně dostupná, bude vhodné se zaměřit na zbylé dvě destinace. Vzhledem k poptávce velkých společností v MSK a také vzhledem k bezpečnostní situaci na Ukrajině a také na Blízkém a Středním východě přichází v úvahu také letiště Helsinky. V kapitole vyhodnocení informačních zdrojů byla již zmíněna veřejná zakázka, kterou připravil kraj pro výběr letecké společnosti, která

by zabezpečovala zavedení linek Ostrava – Amsterdam a Ostrava - Helsinky. Během průzkumu byly k těmto destinacím zjištěny následující skutečnosti:

Letiště Amsterdam Schiphol je využíváno řadou firem, které mají centrálu v Nizozemí. Řada nizozemských manažerů a majitelů firem létá domů každý víkend. Vzhledem k tomu, že letiště má v nabídce 301 destinací, je využíváno i jako přestupní hub.

Pokud se zákazník z Moravskoslezského kraje rozhodne cestovat do Amsterdamu, má na výběr tři letiště odkud je možné přímým spojením do této destinace se dopravit. Přímé lety nabízí letiště v Praze, Krakově a ve Vídni. Srovnání ceny a doby letu jsou uvedeny v tabulce 6.1.

Vzhledem ke složité bezpečnostní situaci na Ukrajině a také na Blízkém a Středním východě vyvstává potřeba alternativních bezpečných letových zón, pro které jsou jako ideální odletová letiště považována ta v Severní Evropě. To znamená, že i letiště Helsinky začíná plnit roli přestupního hubu a bude čím dál více atraktivní pro klienty z Moravskoslezského kraje. Letiště Helsinky Vantaa má v tuto chvíli nabídce 65 destinací 34 států. Z toho 9 destinací ze 7 států je zaměřeno na Dálný Východ (Indie, Japonsko, Čína, Jižní Korea, Thajsko, Singapur, Hongkong). V případě, že by se chtěl zákazník z Moravskoslezského kraje dopravit na letiště Helsinky, potom se mu nabízejí jako nejvhodnější letiště pro odlet a přílet tyto: Praha, Krakov a Vídeň.

Na následujícím příkladu můžeme provést komparaci a zjistit, které letiště by si zákazník měl zvolit v případě, že by se chtěl dopravit z Moravskoslezského kraje pouze přímým letem do a zpět na Letiště Amsterdam a Letiště Helsinky v termínu od 9. 2. -12. 2. 2016. Jako kritéria výběru byla stanovena cena a celková doba dopravy do dané destinace.

Tab. 6.1 Komparace výběru letiště pro přímý let (do a zpět) na Letiště Amsterdam a Letiště Helsinky

Cílová destinace Amsterdam, letiště Schiphol	Cena (v Kč)	Doba letu (v min.)	Doba transferu na letiště (v min.)
Praha	3 261	100	240
Krakov	4 566	120	120
Vídeň	2 633	115	205
Cílová destinace Helsinky, letiště Vantaa	Cena (v Kč)	Doba letu (v min.)	Doba transferu na letiště (v min.)
Praha	4 020	135	240
Krakov	4 849	115	120
Vídeň	7 622	145	205

Zdroj: vlastní zpracování dle www.letuska.cz, dle cenových tarifů platných k 27. 1. 2016.

Z hodnot uvedených v tab. 6.1. vyplývá, že pokud firma bude preferovat při volbě cenu letenky, potom si pro let na Letiště Amsterdam vybere Letiště Vídeň a v případě, že upřednostňuje čas, před cenou potom zvolí Krakov. V případě, že bude dávat stejnou váhu času i ceně, potom je to jedno, které z uvedených letišť si vybere.

Pro cestu na Letiště Helsinky je z hlediska ceny nejlevnější let z letiště Praha, nejlepší čas pro transfer a let vykazuje Letiště Krakov. Z uvedených letišť je pro let do zvolené destinace doporučit Letiště Krakov, které má přijatelnou cenu a krátký časový interval.

Z těchto údajů také vyplývá, že v případě zavedení linky Ostrava – Amsterdam a Ostrava Helsinky by parametry ceny a zejména času měly významně konkurovat zmíněným letišťům.

6.2 Návrh marketingové komunikace

Z rozhovorů s představiteli firem bylo zjištěno, že řada z nich neví, jaké destinace jsou v nabídce Letiště Ostrava. Z tohoto důvodu je vhodné navrhnout způsob, jak budou firmy a také veřejnost informováni o zavedení nové destinace.

Komunikační proces by měl být zaměřený nejen na informování o aktuálním dění na letišti, ale o jeho nabídce a plánech do budoucna. Prioritou při komunikování nové destinace by mělo být podtrhnutí všech benefitů, které nové destinace přináší, včetně srovnání s lety do této destinace z konkurenčních letišť. V komunikačním materiálu by měly být zveřejněny i frekvence nového letu, stejně jako hlavní přednosti ostravského letiště, kterými jsou výborná dopravní dostupnost z celé Moravy, moderní odbavovací hala, existence železničního napojení či strategická poloha blízko Ostravy. Příležitostí, jak zviditelnit novou destinaci a tím i ostravské letiště je mnoho a pro přesné údaje by bylo nutné vypracovat kompletní marketingový komunikační plán. Ten by měl být zaměřen také na obyvatele kraje jako uživatele Letiště Ostrava tak, aby letiště bylo vnímáno jako integrální součást dopravní infrastruktury kraje, která je určena všem, nejen zákazníkům z řad business klientely.

6.3 Doporučení na rozšíření studie

Vzhledem k tomu, že Moravskoslezský kraj sousedí se Slovenskem (Žilinským krajem) proto by bylo vhodné rozšířit danou studii a provést průzkum potřeb firem z hlediska využití ostravského letiště. V tomto kraji působí řada významných zahraničních investorů, kteří určitě využívají leteckou dopravu pro návštěvu mateřské společnosti a pro jednání s klienty. V tomto kraji není letiště, které by nabízelo vhodné destinace. Nejbližší slovenská letiště jsou v Popradu a v Bratislavě.

Dále by bylo vhodné studii rozšířit a provést průzkum využití letiště turistickou klientelou, která si poznávací dovolenou nekupuje u cestovní kanceláře, ale sama si vytváří cestovní

balíček, který obsahuje nákup letenky přímo u letecké společnosti, ale i online rezervaci ubytování. Případně zapojit do průzkumu cestovní kanceláře, které mají přehled, o které destinace je v současné době nejvyšší zájem.

6.4 Shrnutí

- Z výše uvedených důvodů směřovaly hlavní návrhy a doporučení do oblasti produktového portfolia mezinárodních letů. Jako vhodné destinace pro zavedení pravidelných zahraničních linek se jeví Vídeň, Frankfurt nad Mohanem, Amsterdam a Helsinky.
- Po zavedení nové linky je důležité informovat potenciální zákazníky a realizovat marketingovou kampaň, která bude komplexně informovat o možnostech cestování z letiště a o jeho dalších výhodách, včetně například existence železničního napojení Kampaň by měl být zaměřena také na obyvatele kraje jako uživatele Letiště Ostrava tak, aby letiště bylo vnímáno jako integrální součást dopravní infrastruktury kraje, která je určena všem, nejen zákazníkům z řad business klientely.
- Do průzkumu byly převážně zapojeny firmy z Moravskoslezského kraje, cca 10 % tvořily firmy mimo tento kraj. Pro hlubší analýzu zákaznického segmentu by bylo vhodné provést dotazníkový průzkum na Slovensku (Žilinský kraj) a případně zapojit i více firem ze sousedících moravských krajů tzn. Olomouckého a Zlínského kraje.
- V případě rozšíření studie by bylo vhodné se zaměřit i na turistický segment, který nevyužívá služeb cestovních kanceláří pro návštěvu zahraničních destinací.

7. Seznam tabulek a obrázků

7.1 Seznam tabulek

Tab. 2.1 Vývoj počtu cestujících a pohybů letadel v letech 2007-2015 na letišti Ostrava	10
Tab. 2.2 Srovnání provozních charakteristik letišť za rok 2014	12
Tab. 4.1 Časový harmonogram realizace průzkumu	18
Tab. 5.1 Struktura respondentů dle počtu zaměstnanců	21
Tab. 5.2 Podíl respondentů dle odvětví.....	22
Tab. 5.3 Podíl respondentů dle sídla firmy	22
Tab. 5.4 Kolik zaměstnanců z Vaší společnosti využívá leteckou dopravu.....	23
Tab. 5.5 Jaké jsou důvody, proč firmy preferují zvolená letiště	27
Tab. 5.6 Způsob dopravy z a na letiště používáte	28
Tab. 6.1 Komparace výběru letiště pro přímý let (do a zpět) na Letiště Amsterdam a Letiště Helsinky	33

7.2 Seznam obrázků

Obrázek 2.1 Provozní výkony letiště za období 2007-2015.....	10
Obrázek 5.1 Počet uskutečněných cest za jeden měsíc	23
Obrázek 5.2 Očekávání navýšení počtu cest za měsíc v období 2016-2017	24
Obrázek 5.3 Důvody využívání letecké dopravy.....	24
Obrázek 5.4 Dáváte přednost klasickým nebo nízkonákladovým leteckým společnostem?	25
Obrázek 5.5 Jaké letiště nejčastěji používáte pro odlet?	26
Obrázek 5.6 Proč nevyužíváte letiště v Ostravě?	27
Obrázek 5.7 Do jaké země zaměstnanci firem pravidelně létají	28
Obrázek 5.8 Jaké „airline huby“ používají firmy nejčastěji pro přestup	29
Obrázek 5.9 Jakou destinaci byste uvítali v nabídce Letiště Ostrava	29

8. Seznam zkratek

zkratka	vysvětlení
ČR	Česká republika
DG MOVE	Generální ředitelství pro mobilitu a dopravu
MSK	Moravskoslezský kraj
LLJO	Letiště Leoše Janáčka Ostrava
ROP	Regionální operační program Moravskoslezsko

9. Použité informační zdroje

- [1]. Magistrát Statutárního města Ostravy - výsledky dotazníkového průzkumu v roce 2013
- [2]. Moravskoslezský automobilový klastr - výsledky dotazníkového průzkumu v roce 2013
- [3]. Moravskoslezský kraj - Příloha k zadávací dokumentaci projektu "Letiště Leoše Janáčka Ostrava, kolejové napájení", předložená do ROP
- [4]. Moravskoslezský kraj - příloha dokumentace pro veřejnou zakázku „Výběr leteckého dopravce pro poskytování pravidelné letecké dopravy z letiště Leoše Janáčka Ostrava do Amsterdamu a Helsinek“

Internetové zdroje:

- [5]. Letiště Václava Havla Praha, dostupné z: <http://www.prg.aero/cs/>
- [6]. Letiště Leoše Janáčka Ostrava, dostupné z: <http://www.airport-ostrava.cz/cz/>
- [7]. Letiště Katowice, dostupné z: <https://www.katowice-airport.com/cs/>
- 8]. Letiště Krakov, dostupné z: <http://www.krakowairport.pl/pl/>
- [9]. Letiště Brno, dostupné z: <http://www.brno-airport.cz/>
- [10]. Letiště Vídeň, dostupné z: <http://www.viennaairport.com/cz/cestujici/letiste>
- [11]. Letiště Bratislava, dostupné z <http://www.bts.aero>
- [12]. Letuška, dostupné z: <https://www.letuska.cz>

10. Přílohy

Příloha č. 1 – Dotazník pro strukturovaný rozhovor – česká verze

Příloha č. 2 – Dotazník pro strukturovaný rozhovor – anglická verze

Příloha č. 3 – Seznam zapojených společností

Příloha č. 1

PRŮZKUM POTŘEB FIREM Z HLEDISKA PŘEPRAVY Z MEZINÁRODNÍHO LETIŠTĚ LEOŠE JANÁČKA OSTRAVA

Dotazník pro zástupce firem a institucí

Společnost:

Dotazovaná osoba (jméno, pozice):

Tazatel za ARR:

Datum uskutečnění rozhovoru:

1. Kolik zaměstnanců má Vaše společnost celkem v ČR (v Moravskoslezském kraji).
Kolik zaměstnanců z Vaší společnosti používá leteckou dopravu?

Počet zaměstnanců: .....

- a) 0
- b) 1-5
- c) 6-10
- d) 11-20
- e) 21 a více

2. Kolik cest uskuteční měsíčně vaši zaměstnanci a klienti/obchodní partneři prostřednictvím letecké dopravy?

	manažeři	technici	jiní zaměstnanci	klienti/obchodní partneři
a) 1-5				
b) 6-10				
c) 11-20				
d) 21-50				
e) 51 a více				

3. Očekáváte navýšení počtu cest, které uskuteční měsíčně vaši zaměstnanci a klienti/obchodní partneři prostřednictvím letecké dopravy v horizontu 1-2 let? Pokud ano, jaký bude měsíční počet cest?

	manažeři	technici	jiní zaměstnanci	klienti/obchodní partneři
a) 1-5				
b) 6-10				
c) 11-20				
d) 21-50				
e) 51 a více				

4. Jaký je důvod, proč Vaši zaměstnanci používají leteckou dopravu?
- návštěva zahraniční centrály nebo dalších poboček společnosti,
  - jednání s klienty (práce u klientů),
  - veletrhy, konference, výstavy,
  - jiný.....
5. Dáváte přednost klasickým nebo nízkonákladovým leteckým společnostem?
- Klasickým leteckým společnostem
  - Nízkonákladovým leteckým společnostem
  - Na typu letecké společnosti nezáleží
6. Pokud nepoužíváte při létání nízkonákladové společnosti, jaký je důvod této vaší volby?
- Nemožnost koupit letenky na celou cestu
  - Komplikované odbavení zavazadel
  - Nedostatečný komfort na letišti a v letadle
  - Jiný důvod
- .....
- .....
7. Jaké letiště používáte nejčastěji pro odlet?
- Ostrava
  - Brno
  - Praha
  - Bratislava
  - Katowice
  - Krakow
  - Vídeň
  - jiné.....

8. Jaké jsou důvody pro tuto vaši volbu?

Zde doplnit vybraná letiště z otázky č. 7					
a) dopravní dostupnost,					
b) nabídka zahraničních spojů					
c) výběr letecké společnosti					
d) doba odletu/příletu					
e) návaznost na další spoje					
f) cena letenky					
g) nabídka služeb					
h) jiné.....					

8. Jaký způsob dopravy na a z uvedeného letiště nejčastěji volíte:

Zde doplnit vybraná letiště z otázky č. 7					
a) vlakové spojení					
b) taxi					
c) vlastní vozidla					
d) firemní vozidla					
e) autobusové spojení					
f) jiný způsob					

9. V případě, že nevyberou v otázce č. 7 Ostravu: Proč nevyžíváte letiště v Ostravě?

- a) Vysoká cena letenky,
- b) Špatná návaznost na další lety
- c) Nevhodné časy odletů a příletů
- d) Nedostatečná frekvence letů
- e) Neexistence vhodné linky (neexistence přímé linky)
- f) Neexistence vhodné návazné linky
- g) jiné.....

10. Jaké „airline hub“ používáte nejčastěji pro přestup na let do finální destinace?

- a) Praha

- b) Vídeň
- c) Mnichov
- d) Frankfurt
- e) Amsterdam
- f) Londýn (Heathrow, Stansted, Luton, Gatwick)
- g) Jiný.....

11. Uveďte, do jaké cílové destinace létají Vaší zaměstnanci pravidelně? (stát a město)

.....
.....

12. Očekáváte v časovém horizontu 1-2 roky, že přibudou další destinace, kam budete létat? Pokud ano, uveďte prosím které:

.....
.....

13. Jakou destinaci včetně hubu byste uvítali v nabídce Letiště Ostrava?

- a) Vídeň
- b) Mnichov
- c) Frankfurt
- d) Amsterdam
- e) Londýn (Heathrow, Luton, Gatwick)
- f) Další

.....

Příloha č. 2

A SURVEY FOCUSING ON THE NEEDS OF COMPANIES IN TERMS OF TRANSPORT FROM THE LEOŠ JANÁČEK INTERNATIONAL AIRPORT

Company

Interviewed person:

Interviewer from ARR:

Date of interview:

1. How many employees from your company work in the Moravian-Silesian Region?
How many of them use air travel?

Number of employees:.....

- a) 0
- b) 1-5
- c) 6-10
- d) 11-20
- e) 21 and more

2. How many trips by air per month do your employees and clients/business partners take?

	managers	engineers	other employees	client/business partners
a) 1-5				
b) 6-10				
c) 11-20				
d) 21-50				
e) 51 and more				

3. Do you expect an increase of trips by air in the next 1-2 years? If so, by how many trips per month?

	managers	engineers	other employees	client/business partners

a) 1-5				
b) 6-10				
c) 11-20				
d) 21-50				
e) 51 and more				

4. Which are the reasons your company employees use air transport?

- a) Visit of the head office
- b) Business meetings
- c) Events, conferences, fairs
- d) Other.....

5. Do you prefer regular or low-cost airlines?

- a) Regular airlines
- b) Low cost airlines
- c) The type of airlines does not matter

6. What are the reasons for not using a low cost airline?

- a) The inability to buy tickets for the entire journey
- b) Complicated baggage check in
- c) Lack of comfort at the airport and on the plane
- d) Other reason

7. Which airport do you most often depart from?

- a) Ostrava
- b) Brno
- c) Prague
- d) Bratislava
- e) Katowice
- f) Krakow
- g) Wien
- h) other.....

8. What are the reasons for your choice?

Please, write chosen airport from question 7					
a) transport access					

b) available international connections					
c) choice of airlines					
d) time of departure/arrival					
e) connecting flights					
f) price					
g) available services					
h) others.....					

9. What means of transport to and from the airport do you prefer?

Please, write chosen airport from question 7					
a) Train					
b) taxi					
c) Own car					
d) Company car					
e) Bus connection					
f) Other way					

10. Please choose the reason you don't use the airport in Ostrava.

- a) High cost of flight tickets
- b) Poor links to other flights
- c) Unsuitable times of departures and arrivals
- d) Low frequency of flights
- e) The absence of a suitable flight (no non-stop flight)
- f) Lack of appropriate follow-up flight
- g) other .....

11. What "airline hub "do you most often use for transfer to your final destination?

- a) Prague
- b) Wien
- c) Munich
- d) Frankfurt
- e) Amsterdam
- f) London (Heathrow, Stansted, Luton, Gatwick)
- g) Other.....

12. Please indicate what destination do your employees fly to on regular basis? (country and city).....
.....

13. Do you expect in the time horizon of 1-2 years, there will be new destinations you will fly to? If yes, please write which:
.....
.....

14. Which destination would you welcome at the Airport Ostrava?

- a) Wien
- b) Munich
- c) Frankfurt
- d) Amsterdam
- e) London (Heathrow, Luton, Gatwick)
- f) Other.....

Příloha č. 3

Seznam firem, zapojených do dotazníkového šetření	
ABB, s.r.o.	GRUPO ANTOLIN OSTRAVA, s.r.o.
ARCELOR MITTAL Ostrava, a.s.	Hexpol Compounding s.r.o.
Asental group, s.r.o.	Hirschmann Czech s.r.o.
AUSTIN DETONATOR s.r.o.	Honeywell Aerospace Olomouc s.r.o.
Bang & Olufsen, s.r.o.	Huisman Konstrukce, s.r.o.
Baumann Springs, s.r.o.	Husqvarna Manufacturing CZ s.r.o.
Bike Fun International, s.r.o.	HYSCO CZECH s.r.o.
BONATRANS GROUP a.s.	Hyundai Motor Manufacturing Czech s.r.o.
BORCAD cz s.r.o.	ING corporation, s.r.o.
BRANO a.s.	LANEX a.s.
Brembo Czech s.r.o.	MAHLE Behr Ostrava s.r.o.
Brose CZ spol. s r.o.	Mayr-Melnhof Holz Paskov s.r.o.
CGI IT Czech Republic s.r.o.	Mobis Automotive Czech s.r.o.
Continental Barum s.r.o.	Mölnlycke Health Care, s.r.o.
CROMODORA WHEELS s.r.o.	Mondelez Czech Republic, s.r.o.
Daechang Seat s.r.o.	MSA, a.s.
DACHSER Czech Republic a.s.	OKD, a.s.
DEZA, a. s.	OKIN Business Process Services
DONGHEE Czech, s.r.o.	Plakor Czech s.r.o.
Hyundai Dymos Czech, s.r.o.	PrimeCell Therapeutics a.s./4MEDI – Centrum buněčné terapie a diagnostiky a.s.
ELCOM, a.s., Divize Virtuální instrumentace	ROBE lighting s.r.o.

Erdrich Umformtechnik S.r.o.	Sejong Czech, s.r.o
Erich Jaeger, s.r.o.	Shimano Czech Republic, s.r.o.
Fakultní nemocnice Ostrava	SSI SCHÄFER s.r.o.
Gates Hydraulics s.r.o.	SUNGWOO HITECH s.r.o.
Hanon Systems Autopal s.r.o	TATRA TRUCKS a.s.
Teva Czech Industries s.r.o.	Vyncke, s.r.o.
Tieto Czech s.r.o.	NEMO & SELECTA s.r.o. (cestovní kancelář)
TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY, a. s.	FRACTAL s.r.o. (cestovní kancelář)
UFI FILTERS Czech, s.r.o.	CK BEMETT s.r.o. (cestovní kancelář)
Varroc Lighting Systems, s.r.o.	CK SOUČEK s.r.o. (cestovní kancelář)
Valk Welding CZ, s.r.o.	Smart Heating Technology
VOP CZ, s.p	